

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

gaard dette at kunne glæde ham med, at her ligger nogle normer og noget rationalisering. For denne ordning betyder også en rationalisering og en effektivisering af det københavnske teaterliv, og det er da i hvert fald en ting, man kan glæde sig over.

Jeg vil gerne sige, at hr. Poulsgaards opfattelse af kultur respekterer jeg fuldkommen, som den er. Jeg har bare en anden opfattelse af — og det er der forskellige der har i dette ting, det er der forskellige der har i dette land — hvordan der skal føres kulturpolitik her i landet.

Teater og alle andre former for kunst kan være kunsten for kunstens skyld. Det synes jeg er vigtigt, det er smukt, det har givet os alle store oplevelser. Men jeg vil gerne nævne det, jeg mener den også kan være. Kunsten kan være urovækkende, en tvivlens plageånd, der sætter spørgsmålstejn ved og angriber det privilegerede, det etablerede, det vante. Men der er nogle, der bliver bange for denne linje, de bliver urolige, fordi den angriber en række af de ting, som de er privilegerede med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af konkursloven, tvangsakkordloven, lov om aktieselskaber, lov om anpartsselskaber, lov om forsikringsaftaler og borgerlig straffelov. (Betalingsstandsning m. v.).

(Lovforslag nr. 199. Fremsat 10/4 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Winnie Russell (S):

Da mit partis ordfører, hr. Ejler Koch, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne komme med et par få bemærkninger til lovforslaget.

Det foreliggende forslag om ændring af konkursloven m. v. er kun en del af det bebudede forslag om en helt ny konkurslov.

Sigtet med denne delvise reform er at lette presset for at erklære debitor konkurs ved at indføre en betalingsstandsningsordning, samtidig med at en række af konkursens virkninger knyttes til denne betalingsstandsning. Herved skulle det forhåbentlig være muligt i en række tilfælde at undgå en egentlig konkurs med dens mange skadevirkninger.

Socialdemokratiet kan give tilslutning til denne tanke, og vi er enige i, at det er rigtigt at søge disse reformer gennemført nu i stedet for at afvente den mere omfattende revision.

Forslagets enkeltheder egner sig bedst til en drøftelse i retsudvalget, hvorfor jeg kun her skal nævne et enkelt problem.

Der indføres adgang til sikring af omkostningerne ved at undgå konkursen, på samme måde som omkostninger ved selve konkursen allerede har en fortrinsstilling. Dette kan give anledning til at overveje omkostningerne i det hele taget. Man kan ikke undgå at få det indtryk, at disse omkostninger er meget store og måske også for store. Jeg ved, at dette ikke er reguleret direkte i loven, men man kan vel se nærmere på spørgsmålet i udvalget.

I øvrigt kan jeg tilsige socialdemokratiets bistand til en velvillig og hurtig behandling af lovforslaget, som vi meget gerne skulle være færdige med i denne samling.

Elsebeth Koch-Petersen (V):

Det foreliggende lovforslag er jo en forløber for den helt nye konkurslov, der er forberedt, og som skal afløse den gamle svend, vi har fra 1872. Ministeren begrundede opdelingen med, at der netop i disse økonomisk vanskelige tider kan være behov for at få indført de regler, der tilsigter at begrænse antallet af konkurser ved at forbedre mulighederne for at tilvejebringe en mindelig ordning mellem virksomheden og kreditorerne, og det er jo et smukt formål, som vi alle kan tilslutte os. Men jeg synes, at man dog lige kan nævne, at det er et spørgsmål, om der ikke allerede i den eksisterende lovgivning og måske især i det praktiske liv er de nødvendige muligheder for at tilvejebringe mindelige, fornuftige ordninger.

Jeg vil i den forbindelse gerne have belyst

[Elsebeth Kock-Petersen.]

under udvalgsarbejdet, hvorvidt de offentlige myndigheders fremgangsmåde er med til at skabe vanskeligheder for mindelige ordninger. Det er ikke på nogen måde ment som en kritik af f. eks. toldvæsenets embedsmænd, men det er ud fra den betragtning, at disse vel ikke har mulighed for og vel heller ikke skal foretage forretningsmæssige vurderinger, men det kunne måske føre til, at man ville finde, at der kunne være rimelighed i at begrænse de offentlige myndigheders indflydelse i insolvente virksomheder.

Jeg vil også gerne i forbindelse med en eventuel indførelse af det foreslåede betalingsstandsningssystem have undersøgt, om der kunne være rimelighed i at indføre et mindstebeløb som forudsætning for at kunne kræve en virksomhed konkurs. Disse små kreditorer giver i mange tilfælde i det praktiske store vanskeligheder for at tilvejebringe en mindelig ordning.

Jeg vil også gerne, ligesom fru Winnie Russell var inde på det, have belyst omkostningerne i forbindelse med en konkurs.

Selve det betalingsstandsningssystem, der er foreslået, kan jo, det vil jeg erkende, have en psykologisk betydning, der kan være med til at fremme mindelige ordninger, og alene af den grund vil vi da se positivt på det. Skyldneren kan efter forslaget selv anmelde betalingsstandsning over for skifteretten uden at have en konkursbegæring hængende over hovedet. Anmeldelsesdagen bliver skæringsdag for afkræftelse, og som hidtil er betalingsstandsning tilstrækkelig begrundelse for insolvens, hvis en kreditor vil begære konkurs.

Der indføres desuden en tilsynsordning over for den skyldner, der har givet anmeldelse om betalingsstandsning. Jeg opfatter et sådant tilsyn som en slags væрге, der skal beskytte skyldneren mod hans egne handlinger. Det kan der være et behov for, simpelt hen fordi en person i økonomiske vanskeligheder ikke altid absolut vil være i psykisk topform. Samtidig hermed vil tilsynet i virkeligheden også varetage kreditorernes interesser. Men alt dette vil jeg gerne have belyst i udvalget, og jeg vil også gerne have belyst, hvilke personer der skal sidde i dette tilsyn.

Der er i lovforslaget endvidere nogle meget åbne formuleringer, som kan give an-

ledning til store vanskeligheder for såvel skifteret som debitorer og kreditorer. Det er spørgsmålet, om nogle af de formuleringer eventuelt skal strammes, og i alle tilfælde vil jeg gerne have belyst rækkevidden af dem under udvalgsarbejdet.

Til slut vil jeg lige pege på den nye § 129 a, hvorefter lønkrav skal fyldestgøres, selv om fordringerne endnu ikke er prøvet. Det forekommer mig — det vil jeg også gerne have svar på på et senere tidspunkt måske — at denne bestemmelse i virkeligheden ser ud til at fjerne baggrunden for Lønmodtagernes Garantifond, bortset fra de tilfælde, og det er vist ikke mange, hvor boet ikke giver fuld dækning til lønkravene. Lønkravene er jo privilegerede, så i langt de fleste tilfælde bliver de dækket.

Men jeg vil slutte med at tilsige en velvillig behandling. Jeg ved ikke, hvor hurtigt det kan gå. Jeg mener, der er nogle spørgsmål, der skal belyses, så jeg ved ikke, om det kan blive gennemført så lynhurtigt, men vi vil gå ind i et grundigt og et hurtigt arbejde.

Tange (FP):

Fremskridtspartiet kan ikke gå ind for dette lovforslag om ændring af konkursloven m. v., selv om vi må erkende, at der kan være god grund til at tage hele konkursloven op til revision. Vort standpunkt skyldes, at vi er imod ustandselige lapperier i lovgivningen, der giver utryghed for borgerne, som bliver ude af stand til at følge med i de evindelige ændringer.

Vi mener, vi bør vente med at ændre konkursloven, indtil vi kan få en virkelig tilbunds gående reform, som skulle kunne ske om ganske få år. Justitsministerens sigte med lovforslaget, at begrænse antallet af konkurser og insolvente likvidationer ved at forbedre mulighederne for en mindelig ordning med de konkurstruede virksomheders kreditorer, tror vi ikke er realistisk. Allerede i dag er det sådan, at det eneste, kreditorer ikke ønsker, er, at skyldneren skal gå fallit, idet alle erhvervsdrivende er klare over, at kommer det først så langt, så er alle pengene tabt, idet kun de færreste konkursboer giver fuld dækning til de privilegerede kreditorer, og meget sjældent giver et konkursbo over nogle ganske få procent til de almindelige kreditorer; dertil kommer,

[Tange.]

at provenuet, den beskedne dividende, der udbetales i konkursboerne, først udbetales adskillige år efter konkursens begyndelse. Derfor søger kreditorerne næsten altid alle andre udveje end konkursen, og stort set finder konkursbehandling i dag kun sted, når der er tale om afkræftelse af betydelige dispositioner, som debitor har foretaget, eller han har foretaget strafbare forhold, som har ophidset kreditorerne. Vi er dog klare over, at det undertiden forekommer, at kreditorer uden saglig grund ønsker en debitor erklæret konkurs, hvorfor vi under udvalgsbehandlingen vil være med til at løse dette problem.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at ministeren er meget flad ved nyskabelsen med beskikkelse af tilsyn til en insolvent erhvervsdrivende. Vi tror ikke på, at dette tilsyn vil have nogen praktisk betydning, idet enhver virksomhed af nogen betydning, der står over for en fallit, altid vil forhandle med sin bank, sin advokat, sin revisor, hvorfor der næsten altid vil blive gjort alt, hvad der er menneskelig muligt, for at redde en virksomhed. Og i øvrigt vil det næppe være muligt med et tilfældigt tilsyn af en god mand at redde en eneste virksomhed. Gode forretningsfolk har som regel nok at gøre med deres egen virksomhed og vil ikke bruge deres tid på at redde virksomheder, der befinder sig på fallittens rand.

Med hensyn til de enkelte bestemmelser i lovforslaget skal jeg kun knytte nogle få bemærkninger til §§ 39 b, 50 b, 50 c og § 129 a.

I henhold til § 39 b, stk. 2, skal betalingsstandsningen ikke offentliggøres. Det mener vi er forkert efter den store betydning, man vil til at tillægge betalingsstandsningen. Derfor mener vi, at den i hvert fald bør offentliggøres, ligesom alle andre beslutninger og bestemmelser, ved en skifteret.

Vi kan forstå af lovforslaget, at hensigten med dette, som jeg har været inde på, var, at man skulle søge at begrænse konkursernes antal, og her må jeg sige, at § 50 b vil afgjort være med til at begrænse konkursernes antal. Ifølge denne bestemmelse hæfter den, der har erklæret en debitor fallit, for alle omkostningerne ved boets behandling, og da det kan løbe op eventuelt i hundredtusinder af kroner, er det klart, at det bliver

meget risikabelt i fremtiden at erklære folk fallit.

Endvidere er der i § 50 c en bestemmelse om, at man kan pådrage sig stort erstatningsansvar, hvis det viser sig, efter at en konkurs er erklæret, at betingelserne ikke er opfyldt. Det mener vi også er forkert. Det er skifteretten, der afsiger konkursdekretet, og det må være på skifterettens ansvar, at dette dekret afsiges, dog selvfølgelig at den, der indgiver anmeldelsen, er erstatningspligtig efter dansk rets almindelige regler.

Endvidere er der § 129 a. Denne bestemmelse er for så vidt overflødig, efter at vi har fået Lønmodtagernes Garantifond.

Gudme (RV):

Jeg vil gerne complimentere justitsministeriet, og når jeg nævner institutionen, er det altså såvel denne som både den forrige og den nuværende justitsminister, der også her er tænkt på. Jeg vil gerne complimentere for det valg, man har truffet ved at skære dette stykke ud af den store konkurslovbetænkning og fremsætte lovforslaget med det samme. Havde man valgt at fremsætte hele konkurslovforslaget, havde vi dels ikke fået det i denne folketingssamling, dels havde vi i hvert fald med sikkerhed ikke nået at få gennemført de bestemmelser, der må anses for påkrævede. Det ville så være gået som med færdselsloven. Vi havde været nødt til, som man har udtrykt det, at skære skiver af, eller også havde vi risikeret, hvis disse ændringer, som er aktuelle, var blevet indbagt i et større forslag, at de var blevet indkapslet dér igennem længere tid og det f. eks. var gået som med det forslag om særlig indkomstskat, vi for øjeblikket har liggende her i tinget, og som har ligget her et sted mellem et år og halvandet år, hvor nogle små fornuftige, skal vi sige spurve af ændringer med hensyn til jordfordeling ikke har kunnet gennemføres, fordi ørnene rives om jorderigs bold, som er de mere almindelige principper om den særlige indkomstskat. Her har man altså valgt at trække det ud, som haster, og fremsætte det som forslag med det samme, og det synes jeg er rigtigt.

For det er jo helt rigtigt, at det haster med at få nogle bedre og smidigere ordninger med hensyn til at administrere alt det, der kan gøres for at undgå en konkurs. Jeg

[Gudme.]

er enig med hr. Tange i den bedømmelse, at alle, der har at gøre med betalingsstandsninger og konkurser — og her er hr. Tange og jeg i vore professioner jo dem, der kender til det i praksis — ved, at det, som kreditorerne først og fremmest ønsker sig, er, at konkursernes undgås. For kommer det først til det fuldstændige sammenbrud, kommer det først dertil, at alt skal til at sælges ved offentlig auktion og på anden måde, så bliver der for lidt eller ingenting til kreditorerne.

Derfor er alle de muligheder, man har for at klare sig i dag på frivillighed, frivillig likvidation, akkord el. lign., at foretrække i stedet for den lovordnede konkurs.

Men desværre er det jo sådan, at beskyttelsen for den, der skal varetage en sådan frivillig ordning, er for ringe. I dag er man ude på den tynde is, når man stiller sådanne foranstaltninger an. Man prøver, og man prøver, og man får mange, mange aftaler i stand, men man mangler måske lige de sidste, man mangler at få den mistelten taget i ed, som skulle betyde, at likvidationen kunne gennemføres eller akkorden føres vellykket igennem. Og desværre må det jo konstateres, at misteltenen meget ofte er de offentlige myndigheder. Som fru Elsebeth Kock-Petersen før var inde på, er det sådan, at de almindelige kreditorer, som jo ofte er erhvervsdrivende, har en sund forståelse af, at det nu engang er rigtigst at prøve på at komme igennem med en mindelig ordning i stedet for det store sammenbrud. Men når de skal gå til momsfogder og til skattemyndigheder, er der meget svigtende forståelse, og derfor har vi mere end én gang måttet se, at en frivillig ordning brød sammen, netop fordi de offentlige myndigheder var den mistelten, som ikke lod sig tage i ed.

Nu er der ingen grund til at spørge misteltenen mere, hvis vi gennemfører disse ordninger. Da er det sådan, at man også kan få den sikkerhed, som man har om konkursen eller tvangsakkorden, i kraft af de regler, som foreslås i dette forslag. Og derfor kan jeg uden at gå i enkeltheder som en tidligere ordfører sige, at vi kan tilslutte os tankegangen bag forslaget. Alene må jeg sige, at der på et enkelt punkt, og det er blevet nævnt både af fru Elsebeth Kock-Petersen og af hr. Tange, vistnok er tale om, at man overfører til konkurslovens om-

råde noget, der ret beset ikke hører hjemme dér.

Det forslag, som er indføjet i § 129 a i lovforslaget, om, at man i virkeligheden inden for betalingsstandsningens rammer skal påtage sig Lønmodtagernes Garantifonds opgaver, fordi Lønmodtagernes Garantifond ikke kan ekspedere i det tempo, det blev lovet, da loven blev gennemført i 1972, er en problematik, som ikke hører hjemme dér. Den må vises tilbage derfra, hvor den kommer, nemlig til Lønmodtagernes Garantifond. Men det kan vi også hurtigt nå at få pillet ud og alligevel få en god lov ud af det. Vi skal bestræbe os på at gøre det inden sommerferien.

Hagen Hagensen (KF):

Hovedsigtet med det lovforslag, vi behandler, er at begrænse antallet af konkurser og insolvente likvidationer. Heri må man på forhånd erklære sig enig.

Jeg synes, det er en god ting, at man kommer frem til et betalingsordningsinstitut, hvor hovedprincippet må være de mindelige ordninger, der er at foretrække fremfor den langvarige behandling, som en konkurs medfører, og hvor en konkurs også medfører, at der både provenumæssigt og tidsmæssigt bliver noget ringere ud af det, end der kunne være blevet, hvis man var kommet igennem med en mindelig ordning.

Derfor vil jeg sige, at jeg synes, der er gode ting i forslaget, og det tilsigter en afklaring først og fremmest af fristspørgsmålet vedrørende afkræftelse. Det er godt, at det kommer ind med et nyt begreb: fristdagen. Det vil nok være en lille smule besværligt at arbejde med til at begynde med, men det skaber i hvert fald en større klarhed end den, der er til stede nu.

Og jeg vil også gerne her sige, at i ordet betalingsstandsning bør der ikke ligge det forhold, at man dermed mener, at der konstateres en insolvens, som så vil kunne tages op af andre. Det er nok et forhold, som vi skal se en lille smule nærmere på.

Afgørende for betalingsstandsningen og også for en eventuel senere konkurs må være på den ene side hensynet til de folk, der har penge til gode, deres ligelige fyldestgørelse, og på den anden side hensynet til skyldneren, således at alle parter kommer bedst muligt ud af de opståede vanskeligheder.

[Hagen Hagensen.]

Det er rigtigt påpeget af tidligere ordførere, at man undertiden, som forholdene er nu, har svært ved at komme igennem med ordninger på grund af offentlige myndigheder, der ikke har — og det skal ikke lastes dem i den forbindelse — den samme mulighed for at kunne give udsættelse eller gå med til ordninger, fordi deres embedspligt tilsiger noget andet. Derfor er det godt, at vi kan få ordninger, der kan klare disse ting.

Jeg tror også, at bestemmelsen om, at der skal være tilsyn med skyldneren, er et gode, og jeg vil også føje til, at kapitlet om den ændrede affattelse af konkursens begyndelse synes naturligt og mere i trit med tiden end gældende lov fra 1872. Vi skal se på forholdene i udvalget, og det vil være forkert at gå ind på enkeltheder her. Blot vil jeg nævne, at jeg tror nok, at der vedrørende omkostningsspørgsmålet stadig væk er noget at tage stilling til, fordi de frivillige ordninger kommer til at vige for, hvad der sker ved en senere konkurs. Det er noget, vi må tage op, for at det bliver helt klart.

Jeg vil gerne nævne en enkelthed. Man siger, at ved en konkursbegæring skal personnummer på skyldneren med til offentliggørelse. Er det nu en ting, vi skal gå ind for? Er det ikke meningen, at vi skal beskytte det personnummer, der er givet os? Derfor vil jeg godt lige kigge på, om det skal være med i loven.

Så skal jeg blot lige føje til, at det i fremsættelsen siges, at den centrale betingelse i alle tilfælde må være skyldnerens insolvens. Jeg er derfor enig i, at det er den varigere insolvens og ikke den øjeblikkelige, forbigående likviditetsmangel, der skal danne grundlaget for, at konkursen eventuelt kommer til at indtræde, og derfor skal enhver form for betalingsstandsning heller ikke være lig med insolvens i den forstand, som loven taler om det her.

Jeg vil blot slutte med at sige, at der er en lang række ting, det bliver nødvendigt at gå efter i udvalget, men alt i alt indeholder forslaget et godt grundlag at gå videre på. Det indebærer mulighed for et smidigere system fremfor den stivhed og langsomhed, som kendetegner konkursbehandlingen.

Så skal jeg blot lige til allersidst føje til,

at det er vel naturligt at rense konkursloven for en række gamle bestemmelser. Måske kunne det have ventet, til vi skulle i gang med den store lovændring, men vi tager det med nu, og det er meget godt at komme af med bestemmelser, der har været uden betydning siden 1874, da skifteloven blev indført.

Poul Dam (SF):

Da mit partis ordfører, fru Ebba Strange, er forhindret i at være til stede, skal jeg på partiets vegne komme med nogle få bemærkninger.

Vi er indstillet på et grundigt og velvilligt udvalgsarbejde med hensyn til denne lov. Det er utvivlsomt væsentlige interesser, der ligger bag, at man vil foretage denne delvise revision af konkurslovgivningen, og vi vil altså gerne være med til det, selv om vi har været lidt bekymrede over det perspektiv, der ligger i, at man kan vente sig en revision af konkursloven i 1975, altså denne her, og vente den næste i 1977 og så en ny i 1980, hvis EF bliver færdig med sine overvejelser. Men da det jo ved nærmere eftertanke må anses for at være tvivlsomt, om den store revision virkelig kommer i 1977, kan vi dårligt tage medansvar for, at man udskyder sagen her.

Så lige en bemærkning til hr. Hagen Hagensen, som var bekymret over personnumrene. Jeg vil sige, at denne bekymring over personnumrene kommer for sent. Personnumrene er blevet så offentlige og så gennemhullede, at vi såmænd lige så godt kunne gå med dem tatoveret på panden.

Inge Krøgh (KrF):

Kristeligt folkeparti ser med megen velvilje på det foreliggende lovforslag om ændring af konkursloven, hvorefter det skal være muligt for den konkurstruede virksomhed nemmere at få en ordening med kreditorerne. De økonomiske forhold i øjeblikket bevirker vel, at man alt for ofte har konkurser, der har virket forhastede, og man vil derfor se med velvilje på de ændringer, der sker i loven, bl. a. med betalingsstandsning, der regnes som frist for afkræftelse af aftaler. Desuden ser vi med sympati på tilsynet, der skal hjælpe den virksomhed, der er konkurstruet, og på, at de omkostninger, der skal til for at hjælpe virksom-

[Inge Krogh.]

heden, får fortrinsret. Vi mener, at denne ordning vil være til fordel såvel for virksomheden som for kreditorerne.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg skal bare gøre nogle korte bemærkninger. Der er sikkert meget fornuft i, at man tager fat på at revidere en lov, der er mere end 100 år gammel og mere gælder for en tid, der ikke er, og det skulle nok kunne give inspirationer til at gå lidt videre.

Hvad angår de problemer, sådanne love behandler som dette uddrag, vi skal tage fat på, så bør vi vel engang overveje, hvilken forbindelse der er imellem den personlige gæld, som ikke er så let at slippe fri for, og så den gæld, der indtræder for selskaber m. v. Vi er indstillet på at overveje en del af den teknik, også når det skal behandles i udvalget, og vil stille en lang række spørgsmål. Vi ser i virkeligheden denne lov mere som en slags færdselslov eller del af en færdselslov — det er måske meget praktisk, at det er justitsministeren, der har med begge dele at gøre — der gælder for den junglekrig, der nu og da opstår, og som er en permanent del af kapitalismen. I denne junglekrig tager forslaget her jo sigte på at berøre nogle af bivejene, og i alt fald er det overordentlig fornuftigt, at de, der forlanger, at man skal træde i konkurs, også bliver gældsforpligtede over for eventuelle erstatninger.

Vi kan aldeles ikke følge med i betragtninger om, at man skulle lade disse satsers gå ud, der omtaler lønnens prioritering, for nok har man fået Lønmodtagernes Garantifond, men det er ganske rimeligt, at det også går igen i denne side af sagen.

Det står lidt uklart, hvem der skal føre tilsynet, og hvordan man forestiller sig denne kontrol. Og der er en række andre ting, som i denne forbindelse også kunne tages op. Men alt i alt, de tanker, der ligger til grund for det fremsatte lovforslag, er vi sympatisk indstillet over for.

Jeg vil dog sige til sidst, at det er jo igen en del af selve kapitalismens tilværelse, at den planer og udvikler sig faktisk uden lov-mæssigheder, men med sine egne indre lov-mæssigheder, og så kommer vi og lapper lidt hist og her, for det, vi står over for, er jo, at mange af konkurserne er direkte fæ-

nomener, skabt af storkapitalens koncentration. Hvis man tager hele Vesteuropa, så oplever vi et stigende antal konkurser, og hvis man vil begrænse dem, er det nødvendigt, at man udvider købekraften, så afsættningen kan komme i gang. Vi tror ikke, at denne lovgivning vil virke meget i den retning, men den vil nok virke noget mildnende, hvad angår de mindre virksomheder, og derfor ser vi med venlighed på de tanker, der ligger til grund her.

Wilhelm (VS):

Jeg må blankt indrømme, at dette område med konkurser, tvangsakkorder, aktieselskaber, anpartsselskaber, forsikringsaftaler, borgerlig straffelov osv. nok er et område, som vi i den lille venstresocialistiske gruppe ikke har den store ekspertise på eller erfaring i, men det skal selvfølgelig ikke forhindre os i, når vi kommer et stykke længere hen, at tage stilling til det her. Vi har det ude til udtalelse i vores baggrundsgruppe, og jeg må altså beklage, at vi ikke i dag tilnærmelsesvis kan give svar på, hvordan vi bare i grove træk vil forholde os til dette, da vi ikke har været det igennem endnu.

Men jeg vil sige, at det, der vil være vores indfaldsvinkel på det, er de få steder, hvor den har at gøre med lønmodtagernes interesser, og hvor den har at gøre med offentlige interesser. Det nødvendiggør, at vi gennem udvalgsarbejdet får besvaret nogle spørgsmål.

Jeg kan godt se rimeligheden i at revidere en så gammel lov, men færdselsregler for dette område er nu ikke lige vores bord undtagen på det felt, hvor det direkte har med lønmodtagerinteresser at gøre.

Der er det, som allerede har været nævnt: hvordan forholder specielt § 129 a sig til Lønmodtagernes Garantifond? Der er mangler, ved vi, rent praktiske mangler, ved den måde, Lønmodtagernes Garantifond fungerer på i disse situationer, og vi vil springe op og falde ned på, om det egentlig hører til i denne lov, eller det hører til et andet sted. Hvis man via denne lov kan få Lønmodtagernes Garantifond til at virke mere effektivt end den gør nu, så tager vi da det her. Der er også et spørgsmål om, hvorvidt fortrinsstilling for de omkostninger, der er ved forsøg på at etablere en ordning, på nogen som helst måde kan stille lønkrav

[Wilhelm.]

ringere. Det kan de vel ikke, men den slags ting er vi interesseret i at få oplyst under dette udvalgsarbejde.

Og der er endelig spørgsmålet om svækkelsen af det offentliges skatte- og momskrav f. eks., som jo klart ligger i lovforslaget her, om det er meget mere end en formel svækkelse, om det også har reel betydning, om det bare er at undtage det offentlige fra forpligtelsen til at føre sig meget stift frem, eller om det faktisk reelt kan betyde, at man går glip af nogle påkrav, som kunne realiseres efter den gamle lov. Det er den slags ting, vi er interesseret i at få oplyst, og jeg må tilstå, at det har vi ikke tilstrækkeligt hold på i dag til, at jeg kan sige, hvordan vi vil stille os, men selve færdselsreglerne for, hvordan disse selskaber æder hinanden, er ikke lige vores bord.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg er i den lykkelige situation at kunne sige tak til samtlige ordførere for en meget positiv holdning til forslaget. Jeg skulle naturligvis i den forbindelse sætte en lille parentes omkring hr. Tanges indlæg, men der var alligevel også i dette indlæg en holdning til at vurdere visse ting positivt og også gå ind i en debat, oven i købet om en konkret ændring.

De enkelte ting, som jeg godt vil komme med et par kommentarer til, er først problematikken omkring omkostningerne, som først blev nævnt af fru Winnie Russell, senere af fru Elsebeth Kock-Petersen. Det er da klart, at vi vil være parat til at gå ind i en drøftelse af, under hvilken form vi kan få yderligere oplysninger omkring disse ting.

Det andet punkt, der har været nævnt, er spørgsmålet om § 129 a — lønkravene. Her vil jeg gerne sige som principiel holdning, at jeg har meget lidt lyst til uden videre at trække det ud af denne lovgivning. Min opfattelse er den, at der må gøres, hvad gøres kan, for at sætte så mange låse på som overhovedet muligt for at sikre lønmodtagerne i deres situation over for deres berettigede krav. Men det betyder naturligvis ikke, at jeg totalt vil afvise at få en drøftelse omkring selve dette problem, hvad jeg jo i øvrigt heller ikke kan, fordi udvalget til enhver tid kan stille mig over for spørgs-

mål, der tvinger os ind i en debat omkring det.

Til hr. Tange vil jeg godt have lov at sige, at det var jo lidt stærke ord til at begynde med, at man overhovedet ikke ville gå ind for dette, men der var i indlægget to eller tre gange udtalelser, der lød noget i retning af, at der er næsten altid muligheder, eller der er næsten altid en chance for at få gjort, hvad gøres kan, det bliver næsten altid gjort. Der er altså nogle enkelte tilfælde, der viser, at en lovgivning som den, der her lægges på bordet, har en vis berettigelse, og det er denne indrømmelse og anerkendelse, jeg siger tak for. Det kunne måske betyde, at vi kunne få fremskridtspartiet trukket med længere ind i ændringer, end det så ud til i første omgang.

Jeg takker for hr. Gudmes kompliment, som jeg meget gerne deler med alle dem, der har fortjent at være med til at dele den. Jeg tror, at udtrykket med misteltenen er et meget godt udtryk til at karakterisere nogle af de problemer, som fru Elsebeth Kock-Petersen også var inde på, om de offentlige myndigheders placering midt i alt dette her. Det er helt klart, at der er en spænding på dette område, fordi samfundet har nogle krav, som man berettiget, i visse situationer oven i købet meget stærkt, må holde fast på. Men det ville jo også være tåbeligt, om man under alle omstændigheder holdt så kraftigt på, skal vi sige kravet, at man overhovedet ikke fik noget ud af det. Jeg tror altså, at betalingsinstituttet, tilsynsordningen osv. kan medvirke til, at man kan komme ind i en mere smidig situation omkring alle disse ting.

Jeg var egentlig, inden jeg havde hørt hr. Poul Dam, indstillet på at sige noget positivt til hr. Hagen Hagensen om CPR-nummeret, men det er nok rigtigt, at vi er kommet for sent på færde i den sag. Vi kan nok lige så godt gå rundt med det klistret det ene eller det andet sted.

Jeg kunne egentlig have haft lyst til i forbindelse med hr. Knud Jespersens indlæg at tage en længere drøftelse af, hvad det er for noget, der er hovedsynspunkterne, når vi laver færdselsregler på det økonomiske område. Men jeg vil bare gribe denne ene ting, at naturligvis er hensigten med disse nye ting i dette forslag at få forbedrede

[Justitsministeren.]

færdselsregler for de forhold, der nu engang gør sig gældende i et land med det økonomiske system, som vi lever under.

Med disse ord vil jeg gerne sige tak for en meget bred tilslutning og tilsige positiv vilje til, at vi hurtigst muligt får afklaret alle de problemer, som ordførerne har antydnet nogle få af her i dag.

Gudme (RV):

Jeg har kun den korte bemærkning til justitsministeren, at jeg da er helt enig med ham i, at man skal tage videst muligt hensyn til lønmodtagerne, men Hørup har engang formuleret et godt ord, der sagde, at man skulle holde skæg for sig og snot for sig. Heri ligger også, at det er naturligt, at den lovgivning, der er indrettet til at varetage lønmodtagernes interesser, bruges dertil, og det vil altså sige, at dette at sørge for, at pengene kommer frem i løbet af nul komma fem, og dette at tage risikoen for, at de i givet fald kommer frem på gale præmisser, således at man er kommet til at betale forkert ud uden mulighed for senere at gøre det godt igen, er en opgave, der hører hjemme under Lønmodtagernes Garantifond, som er oprettet til at tilgodese lønmodtagernes interesser.

Under konkursloven drejer det sig om at fordele nogle penge efter retlige principper mellem de berettigede kreditorer, og da kan lønmodtagerne ikke få nogen ret til at gå forud for andre i så henseende, at de kan overvinde en tvivl, som måtte være til stede, forud for de andre kreditorer. Da må de vente, indtil det er afgjort, om de har pengene til gode, eller de ikke har pengene til gode.

Justitsministeren (Orla Møller):

Det er også kun en kort bemærkning. Jeg håber ikke, at hr. Gudme og jeg skulle komme så langt i diskussionen omkring disse ting, at vi ikke vil være i stand til at finde en fornuftig løsning på problemet, netop også inden for denne lovgivning. Vi har tilsyneladende et forskelligartet udgangspunkt, men måske kan vi alligevel nå til noget fornuftigt i fællesskab.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.***Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til sønæringslov.

(Lovforslag nr. 178. Fremsat 20/3 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse.

(Lovforslag nr. 179. Fremsat 20/3 75).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Kaj Poulsen (S):

De to lovforslag, vi her behandler, tager sigte på at effektivisere uddannelsen for søfarende.

Lovforslaget om søfartsuddannelse kommer til at omfatte personalegrupper udover den nuværende lovs 5 grupper, nemlig restaurationsmandskab og fiskere samt en nydannelse inden for uddannelsen af navigatører, således at denne uddannelse kommer til at omfatte to nye begreber, nemlig yachtskipper og fiskeskippere. For yachtskippereksamens vedkommende er denne nydannelse begrundet i de seneste års udvikling inden for sejlsportsområdet.

Sejlsportsfolkene har hidtil været henvist til kyst- og sætteskippereksamen, og det må derfor siges at være rigtigt, at man indfører en eksamen, fordi denne uddannelse vil blive både mere hensigtsmæssig og kortere; på den måde kan man efterkomme et behov, som vi ved er der, og samtidig lave en billigere løsning for samfundet.

For fiskeskippereksamens vedkommende kan man med den samme begrundelse som for yachtskippereksamen anbefale forslaget. Der indføres endvidere for dæks-, maskin-